

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10839 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 11

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10839 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el procés d'Ensenyament i.. / 11
Titulació	Màster Universitari de Formació del Professorat
Crèdits	5
Període d'impartició	Anual
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria del Mar Triay Enrich	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

L'assignatura Metodologia i Recursos en el procés d'Ensenyament i Aprenentatge (10839) conforma, juntament amb Disseny i desenvolupament curricular (10838) i Avaluació (10840), el mòdul de didàctica específica de l'àrea de Dibuix i Disseny del Màster de Formació de Professors. Plantejada com un continuïum de Disseny i desenvolupament curricular, l'assignatura pretén oferir estratègies i recursos metodològics que facilitin l'aprenentatge de l'alumnat de secundària.

Requisits

Essencials

Els requisits generals d'accés al Màster.

Recomanables

Els requisits generals d'accés al Màster.

Competències

Específiques

- * Saber transformar els currículums en programes d'activitats (CE14).
- * Cercar, seleccionar, processar i comunicar informació (oral, escrita, audiovisual o multimèdia) adaptarla i utilitzar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialitat de Dibuix i Disseny (CE21).

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10839 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 11

- * Adquirir criteris i destreses per a la selecció o elaboració de recursos didàctics (CE22).
- * Elaborar propostes basades en l'adquisició de coneixements, destreses i aptituds intel·lectuals i emocionals, i comprendre les possibles disfuncions que afecten l'aprenentatge (CE23).
- * Desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques que considerin la diversitat de l'alumnat, adaptant l'acció educativa i orientadora a les diferents característiques personals i col·lectives (CE24).
- * Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afectin alumnes amb diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge (CE26).
- * Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge que, basant-se en el treball individual i cooperatiu, facilitin l'aprenentatge de la matèria i fomentin l'educació en valors, la igualtat de drets, la ciutadania, el respecte als drets humans i la contribució individual i col·lectiva a la sostenibilitat social i ambiental (CE27).
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació en l'aula i desenvolupar les estratègies adequades a l'hora d'estimular l'esforç, promoure l'aprenentatge autònom, la confiança i iniciativa personals i fomentar un clima positiu de convivència (CE28).
- * Relacionar els continguts de l'àrea o matèria pròpies amb els de les altres, amb l'objectiu de desenvolupar experiències interdisciplinàries (CE29).
- * Conèixer els recursos educatius, fent una atenció especial als relacionats amb les TIC i el seu ús com a auxiliar de les activitats d'ensenyament-aprenentatge (CE30).
- * Analitzar i qüestionar les concepcions pròpies sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent (CE41).

Genèriques

- * Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels ensenyaments respectius, atenent el nivell i la formació prèvia dels estudiants així com la seva orientació, tant individualment com en col·laboració amb altres docents del centre (CG2).
- * Cercar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la als processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialitat (CG3).
- * Concretar el currículum a implementar en un centre docent participant en la seva implementació col·lectiva; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants (CG4).
- * Adquirir estratègies per a estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat d'aprendre per ell mateix i amb els altres i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals (CG6).
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació dins l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per a fomentar l'aprenentatge i la convivència dins l'aula, i enfocar problemes de disciplina i resolució de conflictes (GC7).

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. Els models didàctics
2. La transposició didàctica
3. Orientacions didàctiques per a l'ensenyament i aprenentatge dels distints tipus de continguts
4. Anàlisi de necessitats formatives

5. Estratègies metodològiques
6. Tipus d'activitats: disseny, selecció i seqüenciació
7. Organització del treball docent a l'aula
8. La comunicació a l'aula
9. Anàlisi, elaboració i ús de recursos (materials, mitjans audiovisuals, TIC, etc.)
10. El context com a recurs
11. Espais, equipaments i instal·lacions
12. L'atenció a la diversitat en la metodologia

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,2 crèdits, 30 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classe expositiva	Grup gran (G)	Les classes teòriques consistiran en exposicions del programa de l'assignatura per part dels professors. D'altra banda, es fomentarà la participació activa dels estudiants, així com el diàleg entre els membres del grup, a través de l'anàlisi del material inclòs en el dossier de l'assignatura.	15
Classes pràctiques	Treballs i defenses	Grup gran (G)	Durant les classes pràctiques, es revisaran els sistemes de representació, tècniques, procediments i materials aplicables a l'ensenyament secundari, així com l'elaboració individual de projectes didàctics que es presentaran davant la resta del grup.	15

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,8 crèdits, 95 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Ressenyes	Elaboració, de manera individual, de ressenyes de les sessions teòriques de l'assignatura. Inclouran una reflexió al voltant dels coneixements adquirits i, si escau, fotografies de les diverses pràctiques efectuades.	60
Estudi i treball autònom individual	Qüestionaris	Elaboració de qüestionaris relatius al temari de l'assignatura.	35

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10839 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 11

Riscs específics i mesures de protecció

Aquesta assignatura comporta l'ús d'eines i materials que poden tenir risc si no es manipulen correctament, per tant els professors en donaran les pautes d'utilització adequades. D'altra banda, s'ha de considerar, per bé que improbable, la possibilitat d'algun accident durant les activitats dutes a terme fora de l'aula.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Treballs i defenses

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Durant les classes pràctiques, es revisaran els sistemes de representació, tècniques, procediments i materials aplicables a l'ensenyament secundari, així com l'elaboració individual de projectes didàctics que es presentaran davant la resta del grup.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Ressenyes

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	Elaboració, de manera individual, de ressenyes de les sessions teòriques de l'assignatura. Inclouran una reflexió al voltant dels coneixements adquirits i, si escau, fotografies de les diverses pràctiques efectuades.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 20% amb qualificació mínima 5

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10839 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 11

Qüestionaris

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Elaboració de qüestionaris relatius al temari de l'assignatura.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	30% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A continuació presentem un llistat bibliogràfic de caràcter molt general que, al llarg del curs, s'anirà ampliant amb entrades més específiques.

Bibliografia bàsica

- AGUIRRE, I. (2000): Teorías y prácticas en educación artística. Ideas para una revisión pragmatista de la experiencia estética. Pamplona: Nafarroako Unibertsitate Publikoa.
- EFLAND, A. (2002): Una historia de la educación del arte. Tendencias intelectuales y sociales en la enseñanza de las artes visuales. Paidós: Barcelona.

Bibliografia complementària

- ARNHEIM, R (2002): Arte y percepción visual: psicología del ojo creador. Madrid: Alianza
- BORDES, J. (2007): La infancia de las vanguardias: sus profesores desde Rousseau a la Bauhaus. Madrid: Cátedra.
- BRUSATIN, M. (2006): Historia de los colores. Barcelona: Paidós.
- DANTZIC, C. M. (2004): Cómo dibujar. Guía completa de sus técnicas e interpretaciones. Madrid: Blume.
- DONDIS, D.A. (1976): La sintaxis de la imagen: introducción al alfabeto visual. Barcelona: Gustavo Gili.
- EDWARDS, B. (2011): El color. Un método para dominar el arte de combinar los colores. Barcelona: Urano.
- EDWARDS, B. (2011): Nuevo aprender a dibujar con el lado derecho del cerebro. Barcelona: Urano.
- FERNANDEZ COCA, A. (2013): El dibujo en expresión gráfica 4.0. Palma: Universitat de les illes Balears
- GARDNER, H. (1987): Arte, mente y cerebro. Barcelona: Paidó.
- GARDNER, H. (1994): Educación artística y desarrollo humano. Barcelona: Ed. Paidós.
- GOMBRICH, E. (2002): Arte e ilusión: estudio sobre la psicología de la representación pictórica. Madrid: Debate.
- GOMBRICH, E. (1999): Història de l'art. Barcelona: Columna.
- GÓMEZ MOLINA, JJ. (1995): Las lecciones de dibujo. Madrid: Cátedra.
- HERNÁNDEZ, F. & JODAR, A. & MARÍN, R. (1991): ¿Qué es la educación artística?. Barcelona: Sendai.
- HERNÁNDEZ, F. & TRAFÍ, L. (1994): I Jornades sobre Història de l'Educació Artística. 50è Aniversari de la Càtedra de Pedagogia del Dibuix. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- IZQUIERDO, F. (2004): Geometría descriptiva. Madrid: Ed. Paraninfo.
- KULTERMANN, U. (1996): Historia de la Historia del Arte: el camino de una ciencia. Madrid: Akal.
- MARTÍNEZ, Francisco (2010). Redes digitales como marco para la multiculturalidad. Sevilla: Mad Editorial
- MORENO GUARDIOLA, J. (2007): Dibujo Volumen I: Percepción, forma, color y diseño. Sevilla: Ed. Mad.
- MUNARI, B (1985): Diseño y comunicación visual. Contribución a una metodología didáctica. Barcelona: Gustavo Gili.
- MUÑOZ, A. & FRANCÉS, I. (1995): Educación plástica y visual: guía de recursos didácticos. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia.
- PEDROLA, A. (1998): Materiales, procedimientos y técnicas pictóricas. Barcelona: Ariel.

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10839 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 11

- READ, H. (1982): La educación por el arte. Paidós: Barcelona.
- RODRIGUEZ DEABAJO, F.J. (2003): Curso de dibujo geométrico y de croquización. San Sebastián: Ed. Donostiarra.
- RODRIGUEZ DEABAJO, F.J. (2004): Dibuix Tècnic II. 2n Batxillerat. San Sebastián: Ed. Donostiarra.
- SMITH, R. (1999): El manual del artista. Madrid: Blume.
- XAMBÓ, Anna (2004). Herramientas de diseño digital. Madrid: Anaya
- WAGENSBERG, Jorge. ...Y después fue ¡la forma! Barcelona: La Caixa, 2009.
- WILSON, B. & WILSON, M. & HURWITZ, A. (2004): La enseñanza del dibujo a partir del arte. Barcelona: Paidós.
- WONG, W. (2005): Fundamentos del diseño. Barcelona: Gustavo Gili.
- WONG, W. (2006): Principios del diseño en color. Barcelona: Gustavo Gili.

